

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput IV. Obligatio & excellentia castitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

reorum: abſtinentia moderatur delectationem cibi. Sobrietas, delectationem potūs. Caſtitas, delectationem copulæ carnalis. Pudicitia, delectationem actuum ad copulam diſponentium, ſcilicet amplexuum, & tactuum.

- 97 Actus abſtinentiæ eſt jejunium, de quo l. ult. de præceptis Eccleſiæ. Sobrietati opponitur ebrietas, de qua to. 1. l. 10. p. 2. c. 14. Specialia quædam de temperantia circa cibum & potum ſubjungemus cap. 7.
- 98 Caſtitas & pudicitia ſunt virtutes carnalium voluptatum moderatrices; caſtitas quidem moderatrix carnalis commixtionis, ne aliquid circa eam illicitum fiat; pudicitia verò, actuum ad illam diſponentium, ſcilicet oſculatorum, tactuum, &c. ut dixi.
- 99 Triplex eſt caſtitas, conjugalis, vidualis, virginalis. Conjugalis eſt propositum abſtinendi propter Deum ab omni delectatione carnali cum non conjuge, nec eâ utendi cum conjuge, niſi juxta regulam rectæ rationis, divinæque legis. Vidualis eſt propositum vidui vel viduæ abſtinendi imposterum propter Deum ab omni delectatione carnali experta. Virginalis (duabus prioribus excellentior) eſt propositum totâ vitâ abſtinendi ab omni prorsus delectatione carnali propter Deum. Unde Ambroſius lib. 1. de virginib. dicit, quòd caſtitas virginalis eſt experti contagionis integritas. Et S. Thomas q. 152. a. 1. *Virginitas hoc importat, quòd persona cui meſt, immunis ſit à concupiſcentia aduſione, id eſt à voluntaria delectatione venerea, qua eſt ex ſeminis reſolutione. Quæ, ut ad 2. & 4. addit, dupliciter poteſt contingere. Uno modo, ſi procedat ex mentis proſito, & ſic tollit virginitatem, ſive fiat per concubuum, ſive abſque concubuum. . . Alio modo poteſt provenire, vel dormiendo, vel per violentiam illatam, cui mens non conſentit, quomòis caro delectationem experiatur; vel ex infirmitate nature, ut patet in his qui fluxum ſeminis patiuntur. Et ſic non perditur virginitas: quia talis pollutio non accidit per impudicitiam, quam virginitas excludit. Articulo verò 3. ad 3. explicans illud Hieronymi epilt. ad Euftochium: *Audentius loquar, cum omnia Deus poſſit, ſuſcitare virginem non poteſt poſt ruinam, dicit, quòd qui virginitatem peccando amiſit, per pœnitentiam non recuperat virginitatis materiam, ſed recuperat virginitatis proſitionem. Quodque materia virginitatis miraculoſe reparari poteſt à vinitus, ſcilicet integritas membri; ſed non formale, ita ut qui voluntariè expertus eſt voluptatem veneream, fiat non expertus. Non enim Deus poteſt facere, ut ea que facta ſunt, non ſint facta.**
- 100 In 4. diſt. 49. q. 5. a. 3. q. 1. ad 2. dicit, quòd in continendo, ſecundum aliquid, majorem pugnam ſuſtinent virgines, & ſecundum aliquid viduæ, cæteris paribus. *Virgini-*

bus enim concupiſcentiam inflammas experiendi deſiderium, quòd ex quadam quaſi curioſitate procedit, quâ ſit, ut homo libentius videat qua nunquam vidit. Et etiam quandoque eis concupiſcentiam auget eſtimationem majoris delectationis, quàm ſit ſecundum rei veritatem; ſicut & inconfideratio eorum incommodorum, que delectationi hujusmodi adiunguntur. Et quantum ad hoc viduæ minorem ſuſtinent pugnam. Majorem autem, propter delectationis memoriam. Et in diverſis unum alteri præjudicabit, ſecundum diverſas hominum diſpoſitiones. Quia quidam magis moventur hoc, quidam illo. Quidquid autem ſit de quantitate pugna; tamen hoc certum eſt, quòd perfectior eſt victoria virginum, quàm viduarum. Perfectiſſimum enim genus victoria eſt, & pulcherrimum, nunquam hoſti ceſſiſſe. Corona autem non debetur pugna, ſed victoria de pugna.

Facilius tamen, ſecundum Auguſtinum, 102 à plerique ſervatur caſtitas virginalis, quàm conjugalis: *Multi (inquit l. de bono conjugali c. 21.) facilius ſe abſtinent, ut non utantur ullâ delectatione, vel commixtione carnali, quàm temperent, ut bene utantur, quia difficile eſt non excedere menſuram in re vehementiſſimè delectante. Et c. 22. Ego facilius non utar nuptiis, quibus eſt uſus Abraham, quàm ſic utar nuptiis, quemadmodum eſt uſus Abraham. Ita etiam inclitus Martyr Thomas Morus, qui (ut Stapletonus refert in ejus vita) narravit, quòd cum auſteritatibus, & aliis mediis piis, motus carnis, qui in juvenutis flore & fervore ardere ſolent, evincere ſe non poſſe ſibi videretur, uxorem duxerit: ſed poſtea non ſine magna animi triſtitia ac mœrore dicere ſolitus fuerit, multo facilius eſſe legem carnis in calibatu vincere, quàm in matrimonio.*

CAPUT IV.

Obligatio & excellentia caſtitatis.

TAmetsi virginitas non ſit de præcepto, 103 ſed de conſilio, juxta illud: *De virginibus præceptum Domini non habeo, conſilium autem do.* Caſtitem eſſe præceptam 6. & 9. præcepto, non eſt dubium. Præcepta verò iſta (ſicut & quintum, octavum, &c.) conſiderari poſſunt partim ut affirmativa, partim ut negativa. Quatenus affirmativa, præcipiunt caſtitem externam, & internam, non virginalem, ſed generalius ſumptam, prout etiam in conjugatis reperitur, & prout ab Apoſtolo ſumitur 2. Cor. 7. *Mundemus nos ab omni inquinamento carnis & ſpiritus, definiturque, virtus que venereorum voluptates ſecundum legem Dei moderatur.* Quatenus negativa, prohibet uſum iſtius voluptatis non conjugalem.

Virtutis iſtius excellentia & perfectio 104 conſtat partim ex fortitudine, quam comi-

tem habet, quã potius quolibet mala tolerare, quã malo, seu impuritati consentire decrevit homo castus. Partim ex hoc quod legem carnis, seu rebellionem ipsius subiciat legi mentis. Partim denique ex fine ipsius, qui est sanctitas corporis & spiritus, in ordine ad placendum Deo. Unde tantò major est excellentia ipsius, quantò major & ferventior est amor, quo puritas & sanctitas corporis ac spiritus (inordinationi turpium delectationum opposita) amatur, quantò etiam majus & ferventius est desiderium per illam placendi Deo.

105 Unde divina nos Scriptura docet, virtutem illam plurimum placuisse Deo in Patriarcha Joseph, cui propterea Deus dedit Prophetiæ spiritum, & intelligentiam somniorum. In Judith, quam Deus elegit ad liberationem populi Israël de manu Holofernis & ad confusionem tam mirabilem exercitûs ipsius, ut ipsi populus acclamaverit: *Tu laetitia Israël, tu honorificentia populi nostri. Quia fecisti viriliter, & confortatum est cor tuum, eò quod castitatem amaveris, & post virum tuum, alterum nescieris. Ideo & manus Domini confortavit te, & ideo eris benedicta in æternum.* In Joanne Evangelista, qui à Christo dilectus fuit privilegio amoris præcipui, ut Ecclesia canit in ejus officio, & cæteris aliis à Domino meruit honorari. Quare? *Quoniam specialis prærogativa castitatis ampliori dilectione fecerat dignum.* Sed præ cæteris omnibus in Beatissima Virgine Maria, ut enim Christus ostenderet quantum sibi castitas placeret, nasci noluit nisi ex Virgine, virginum omnium castissima, quæ, tametsi foret conjugata, noluit tamen, ut in sua conceptione actus conjugalis, quamvis licitus, interveniret.

106 Nec Ecclesia permittit, ut alii, quàm voto castitatis obstricti, Christum in altaris sacrificio tangant; imò ne quidem ut ad Subdiaconatum promoveantur, nisi eodem voto pariter adstricti, propter accessum Subdiaconorum ad istud sacrificium. Et quot Sancti & Sanctæ novi Testamenti maluerunt mori, quàm libidine seu foedâ voluptate foedari? Quot mediis in ignibus nescierunt ardere, matrimonio castitatem heroicâ fortitudine fociantes. Quos inter Cassianus Collat. agens de Abbate Joanne, narrat, quod cum Abbas iste dæmoniacum liberare conaretur, nec posset, venit ad ipsum homo habitu secularis, ad cujus adventum dæmon ab obfesso corpore statim effugit, confessus se propter secularem istum fugere. Admiratus Abbas, quomodo tanta in homine isto virtus esset, curiosius percontari cepit (ait Cassianus) atque audivit, ipsum olim, dum Monasticæ professionis desiderio teneretur, compulsus fuisse ad ducendam uxorem, cum qua jam annum undecimum in virginitate perseveraverat. De alio Sancto Ecclesiastica narrat Histo-

ria, quod cum extraordinario castitatis & pudoris dono polleret, seque nudare renuisset ad pertransendum fluxium, quem aliter pertransire non poterat, ab Angelo miraculosè translatus fuerit, Deo manifestante, quàm sibi gratus pudor ipsius esset.

Sunt quidem exempla ista Sanctorum, 107 continentium se ab ipomet actu conjugali. Non ideo tamen existimandum, solam Deo placere castitatem virginalem, & vidualem (qualis fuit castitas Judith) imò plurimum ipsi placuit castitas conjugalis Abrahami, Saræ uxoris Tobiae junioris, aliorumque Sanctorum veteris Testamenti, in tantum, ut Abrahami castitatem Augustinus in lib. de bono conjugali, & de sancta virginitate præferat castitati plurimarum Virginum: eò quod Abraham affectu fuerit virgo, nec nisi intuitu Salvatoris ex se nascituri usus conjugio. Tantò verò excellentior, Deoque gratior est castitas conjugalis, quantò magis accedit ad virginalem, quoad affectum, & quantò magis eam imitari studet, quantum status ipsius permittit.

Denique tantò commendabilior est castitas, 108 quantò graviora sunt luxuria mala, à quibus liberat, & quantò majora bona, quæ secum affert. Neque enim minora bona ex castitate, quàm mala ex luxuria proveniunt. Mens namque casta multò melius percipit ea quæ Dei sunt, quàm animalis homo, qui ea non percipit. De eaque intelligi potest beatitudo, de qua Christus ait: *Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.* Et hinc est, quod S. Joannes Evangelista præ cæteris Evangelistis, in contemplandis sublimibus Christianæ Religionis mysteriis excellat, altiusque & sublimius aliis tribus erexit prædicationem suam, & de Domini divinitate, quomodo nullus alius, est locutus. Hoc enim cruciavit, quod in convivio, super pectus Domini recumbens, de illo in secreto bibit. Quid plura? Castitas est, quæ *vas fragile, quod portamus, in quo & crebro periclitamur (ut monet Apostolus) in sanctificatione tenet, & honore, & instar odoriferi balsami, sensus & artus continet, ne corrumpantur & putrescant.* Bernardus episc. 42.

CAPUT V.

Castitatis impedimenta, eorumque remedia.

Sanctus Thomas opusc. 35. aliàs 18. de 109 perfectione vitæ spiritual. cap. 9. monet, tria esse impedimenta castitatis, seu continentiae. *Primum ex parte proprii corporis: secundum ex parte anime: tertium ex parte exteriorum personarum, vel rerum.* Ex parte quidem proprii corporis; quia, sicut Apostolus dicit ad Galat. 5. 15. *caro concupiscit adversus spiritum; cujus carnis opera ibidem esse dicuntur; fornicatio, immunditia, impudicitia;*